

LA ESQUELLA
DE LA
TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 cèntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 cèntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre, Espanya, 3 pessetas
Cuba - Puerto Rico, y Extranjer, 5

PAÑORAMA DE LA PREMPSA BARCELONINA

La redacció del *Diluvio*.

CRONICA

D. MANUEL DURÁN Y BAS

Per últim ha vist realitzar-se 'l somni de la seva vida: arribar al ministeri.

Algú s'assombrarà de que aixó diga, tenint en compte que no havia fet grans esforços, á lo menos ostensiblement, pera conquistar la somniada cartera. Y no obstant crech estar en lo just al afirmar de nou que 'l possehir-la era 'l seu somni. Els que somfan no corren, ni caminan, ni s'mouhen: regularment están jaguts, tirats al llit, dormint.

Precisament aquesta actitud en certa manera passiva es la que quadra millor ab l'idiiosincracia de don Manuel Durán y Bas. No ha anat á buscar la cartera que ambicionava, com fan tants altres, intervenint contínuament en lo tripijoch y en las intrigas de la política menuda; al contrari, ha esperat anys y mes anys que la cartera vingués á trobarlo á n'ell, trayentlo de casa seva.

Lo que no pogué realitzar-se en temps de 'n Cánovas, ha tingut felís compliment al entronisar-se'l no se si dirne matrimoni ó concubinatje Silvela-Polavieja.

Es fama que D. Antón per un moment havia acaiciat l'idea de ferlo entrar en un dels seus ministeris; si no recordo mal fins pera prepararli 'l terreno, li encarregá no se quin discurs, á propósit de no sé quina qüestió que 's debatía en la Cámara; pero 'l Sr. Durán y Bas doná á coneixer tan á las claras l'indole especial del seu carácter poch dúctil, que aquell discurs, en lloch de donar en lo blanch com ell y en Cánovas desitjavan, se convertí en un tret que al incaute tirador li sortí per la culata.

Desde llavors, D. Antón va borrarlo de la llista dels seus amichs *ministrables*; y fins s'assegura que va dir:

—Ja 'n tinch prou ab un Fabié: lo qu'es dos, me fora completament impossible suportarlos.

Desde aquell día D. Manuel va ingressar á las classes passivas del partit conservador barceloní. No pogué ser ministre, ni tan sisquera *jefe* ó cacich de la provincia. Un seu tocayo, un altre D. Manuel, li arrebatá ab tot el salero 'l ceptre, emportantse'n ab ell las tayfas de la conservaduría barcelonina, pera guiarla rodonament á la conquista desenfrenada de totas las satisfaccions materials y grosseras de la política positiva.

En tant el Sr. Durán y Bas estava poch menos que aïslat, sense amichs, sense influencia. Sigué durant molts anys un sant colcat en l'altar mes fosch y arreconat de la iglesia conservadora. Dellum n'hi feyan ben poca; d'encens una vegada que altre, y encare de una manera rutinaria, sols perque no diguessen.

El deixavan ser diputat, aixó sí; el deixavan ser senador y fins veieren sense disgust que 'l govern li conferís aquest últim càrrech ab carácter de vitalici. Encare més: el caciquisme ja que no volgué sotmetres may al home polítich, procurava complaure en lo possible al pare de familia, nombrant á un dels seus fills metje municipal de Barcelona, y á un altre arquitecte de Sant Martí de Provensals, sense cap mes mérit que 'l de ser fills seus.

Aixó á lo menos li permetía dir fent l'ullet y rihent maliciosament:—El puritanisme doctrinari es una gran cosa, que vesteix molt. Pero l'home més puritá en los seus principis, quan l'ocasió ho exigeix, també sab posarse en mànegas de camisa.

En l'Ajuntament presidit pel Sr. Porcar, recordo que hi havia un regidor, lo taberner Sr. Faura,

que sigué imposit y 's veje protejít, en algún pas difícil, pel Sr. Durán y Bas. Encare avuy no m'explico quina base de relacions intimas puga existir entre una eminencia del Dret polítich y un negociant de vins á la menuda; entre la Universitat y la taberna.

**

Dono aquests antecedents, creyentlos de gran interés avuy que 'l *gran home* ha sigut cridat á exercir lo càrrech de conceller de la corona en lo Ministeri de Gracia y Justicia: avuy que son molts els que han fet de la seva vida pública una especie de llegenda, y li atribuheixen plans de reforma trascendentals y propósits fermes de regeneració, dintre del seu departament.

Aquests plans y aquests propósits hi ha que suposarlos molt sincers, y m'guardaré molt de dir que al cap-de-vall, potser no sigan mes *que lo que tassi un Faura*; pero de totas maneras, bó es tenir en compte que 'ls homes que passan y 's tenen á sí mateixos per mes enters, están subjectes com tot mortal, á una ó altra de las infinitas debilitats humanas.

Una de las condicions típicas del nou ministre, no es pas la modestia. Sempre s'ha cregut un ser superior, ó potser *superioríssim*. Crech que desde l'altura de la seva pressumpció li sembla petit tot: els homes de avuy y 'ls de ahir, els vius y 'ls morts. Al mateix Balmes, per haver tingut la desgracia de morir molt jove, al any 48, no va quedarli temps de arribar á l'alsaria en qu'ell se creu colcat després de haver viscut 76 anys, es á dir, havent tingut 76 anys pera forjarse la idea de la seva superioritat.

Pero en realitat, com á home de ciencia tal vegada estiga-mes endarrerit de lo qu'ell se figura. L'altre día m'ho deya una persona que 'l coneix molt á fondo:

—Lo Sr. Durán y Bas va plantarse al any 60. Desde aquella fetxa no ha tingut temps d'estudiar, y per lo tant dista molt d'estar al corrent dels progressos que ha realisat la ciencia del Dret y sobre tot la Filosofia.

Es de creure—si es certa aquesta apreciació—que tot el prestigi de que apareix rodejat, depen en primer terme del medi-ambient en que la sort va colcarlo, dintre de una ciutat mes apegada á las especulacions mercantils que á las especulacions científicas, y en la qual el *Diari de Barcelona*, el venerable *Brusi*, ha sigut durant molts anys una fábrica de patents de respectabilitat sense contrast.

—Oh.... Fulano.... Escriu al *Brusi*.... ¡proster-nemos!....

**

A favor de aquest concepte molt generalistat entre las classes altas barceloninas, que per no distreure's dels seus negocis pensant pel seu compte, pagan ab gust tres pessetas al mes al vell diari del carrer de la Llibreteria, á cambi de las opinions formadas que 'ls hi serveix dematí y tarde, D. Manuel Durán y Bas ha adquirit aquell ayre magistral qu'es una de las características de la seva personalitat.

Ell es, en efecte, sempre 'l mestre. Las sevas opinions son sentencias inapelables. Y com á mestre aspira á ocupar sempre el primer lloch.

En sa calitat de rector de la Universitat formava part de la Junta Provincial de Instrucció pública: donchs bé, desde bon principi deixá de assistir á las sessions, pera no ser presidit pel Gobernador de la Provincia. Veritat es que la lley concedeix aquest honor á l'autoritat; pero pels juriconsults com don Manuel, hi ha una lley superior á totas las lleys escritas y es aquesta la lley de la seva propia intuición.

Mentres va exercir lo rectorat universitari bé la

va aplicar aquesta lley interna del—Jo mano!— arrelada en lo més fondo de la seva naturalesa. Si 'm posava á citar fets concrets crech que no acabaria may. N' hi haurá prou ab dir que quan fa poch, alegant motius de salut, va demanar la jubilació, ressoná en aquella casa un ¡Uff! pronunciat á coro per tots los qu' estigueren baix la seva férula. Y es que á tots, sens excepció, desde l' últim bedel al primer funcionari, se 'ls figurá que 'ls hi treyan un gran pes de sobre.

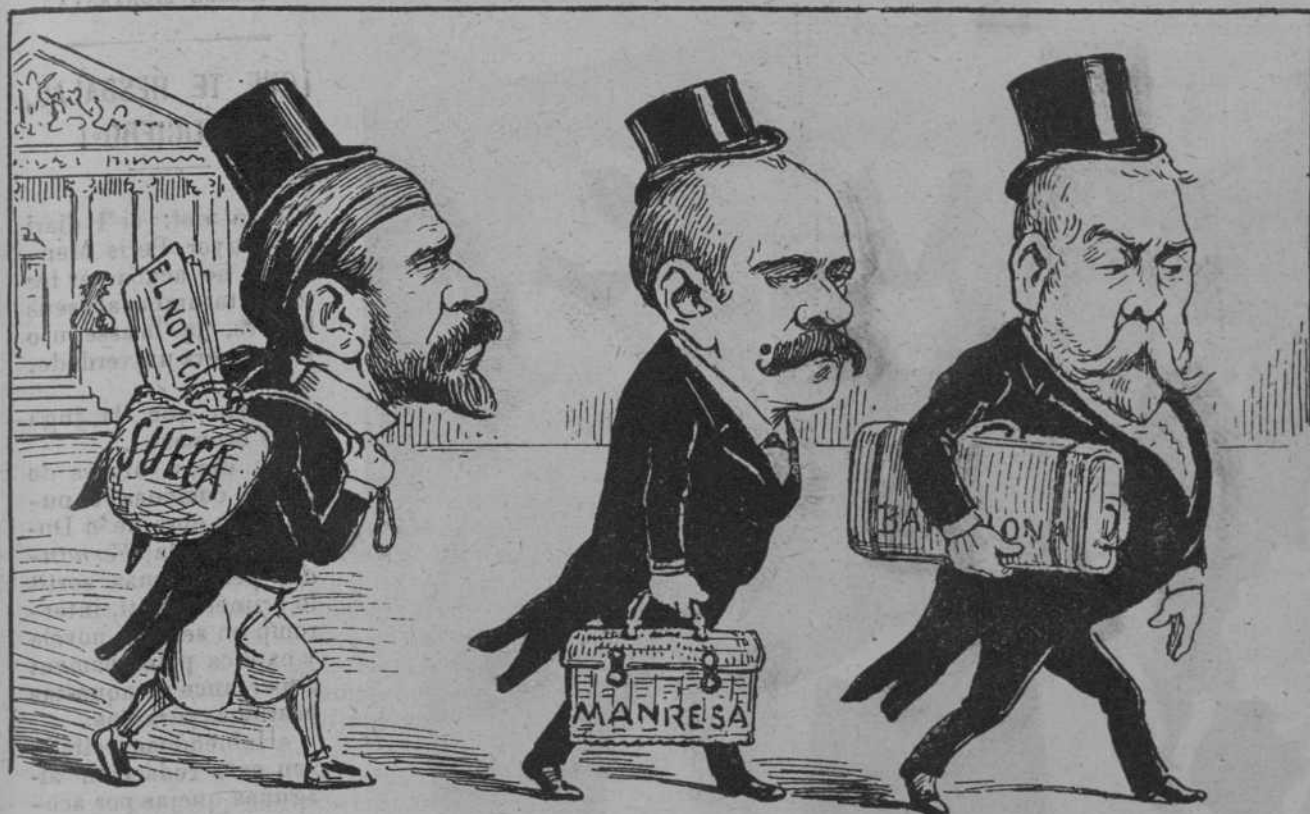
Vostés mateixos podrán calcular donats aquests antecedents, lo que ha de succehir en lo Ministeri de Gracia y Justicia, confiat á la seva omnipotent direcció. Crech que per ministeri de Gracia que siga, lo qu' es á molts dels seus dependents, de gracia 'ls ne farà ben poca.

A D. Manuel crech que no li costará gayre pendre de nou el tren y tornarse'n á Barcelona. Hi ha qui sols li assigna tres mesos de vida ministerial. Que s' escursi ó s' allargui aquest trimestre, depen sols del temps que tardin en presentarse las primeras dificultats.

Quan torni, de segur que no trobará á l' estació al mateix número de personas calificadas que 'l disapte al vespre varen anar á despedirlo. Pero en cambi, si va marxar emocionat, per la demostració que aquellas varen ferli, tornarà mes satisfet que may de sí mateix, pensant que la pobra Espanya no s' ha regenerat á causa de no haverse seguit en tot y per tot las sevas opinions y de no haverse pagat tribut á las sevas exigencias.

Ningú serà capás de treureli aquesta ilusió estéril.

LAS TRES EMINENCIAS

—Ens ha xafat la guitarra la pujada dels madurs!

¡Haver de torná á caseta sense poguer fé un discurs!

Pero, de totas maneras, sempre 'ls ha de quedar una esperansa: la de que D. Manuel topi de bonas á primeras ab los seus companys de ministeri.

Si algun dia cauhen en desacort, ¡bona nit, gobernal!

Succehirá alló que ab tanta rahó temia en Cánovas, y que l' obligá á prescindir en absolut dels seus serveys com á ministre, per estalviarse disgustos. D. Manuel es d' aquells que no donan lo seu bras á torcer, es d' aquells que s' obstinan y no 's doblegan, per res ni per ningú.

Quan no poden mes cedeixen, pero no per deixar-se arrollar bonament ab l' idea de compensarse un altre dia en just pago á la seva condescendencia: cedeixen... el puesto y se 'n tornan á casa, ab el sentiment del orgull incólume.

—**

Y al reanudar la vida casulana, quan al vespre li serveixin aquella racció de bledas sufregidas ab pansas y pinyons, qu' es el seu plat diari predilecte, exclamará:

—¡Alabada siga la divina Providencia, que m' ha deixat ser ministre, y que, després de intentar en vá la regeneració de la patria, 'm permet restaurar el régimen dietétich á que dech sens dupte la longevitat de que disfruto!...

¡Y felís jo mil vegadas, que á la fi de mos días he lograt guanyarme una corona de bledas!

P. DEL O.

RIMAS

¡Perque pendrer la ploma si han d' esser gemechs

els pochers versos qu' escriga
en eix tros de paper?
Perque explicar l' historia
avuy, dels sufriments
que 'm malmeten, si fentho
encar pateixo més?

No, no, val més que calli,
més val que l' plorar méu,
que mas ardentas llágrimas,
aixugui boy rient....

¡Ja que contant mas penas
no m' aconsolo, al menys
evitaré callantlas
entristir als demés!

¡Qué vegadas hi penso mare meva
ab la verje qu' en un temps nos va deixar!....

¡Qué vegadas hi penso
ab sos ulls ideals,
ab sa boca de mel,
ab son parlar suau!....

¡Qué vegadas hi penso
ab los moments voreta seu passats,
quan á casa venia
trobantme jo malalt
y aixugava mas llágrimas
y ab mots de caritat!....

¡Qué vegadas hi penso
ab el jorn de tristesa y de pesars
en que d' aquí traydora

la mort, se l' emportá
robant mas esperansas
mas ilusions matant!....
¡Qué vegadas hi penso ma-
[re meva
ab la verje qu' en temps
[nos va deixar!....

ANGEL MONTANYA.

PASSEJANT

¡QUE TE RESBALAS, «NOTICIERO»!

Está vist: si 'l diari
del senyor Peris Men-
cheta no acaba per fer
tornar tarumbas als seus
lectors, ja 'ls asseguro
jo que serà un verdader
miracle.

¡Mirin que 'ls juga
unas bromas!....

Un día, á últims de
Janer, comensa á pu-
blicar la obra de 'n Du-
mas titulada *Fernan-
da*; pero apenas sortit
lo primer folletí, inter-
romp en sech la novela
y explica paladinament
el percance ab aquestas
beatíficas paraulas:

«Habiéndose recibido
»en esta redacción al-
»gunas quejas por aco-
»jer en nuestras colum-
»nas las producciones
»de Alejandro Dumas,
»autor heterodoxo....
»suspendemos su publi-
»cación para satisfac-
»ción completa de aque-
»llos abonados nuestros
»cuyos escrúpulos aca-
»tamos.»

Encare que 'l *consi-
derando* semblava una
mica agafat pels cabells
no 'l vam extranyar.

—El *Noticiero*—vam
dirnos—haurá comprés
que la regeneració de
la patria s' ha de co-
mensar d' una manera
ó altre y, no hi ha ha-
gut remey, el pobre
Dumas ha pagat la fes-
ta.—

Posadas las cosas en

—Encare 'ns segueix!....

—Déixal estar: potser es un vehí nostre que s' ha perdut y 's guía ab nosaltras.

L' HORA DE PLEGAR

Las que fan anar elegants á las senyoras.

aquest terren, el diari del carrer de Lauria tenia rahó.

¡Avants que tot, la ortodoxia! ¿No está completamente probat que aquest país s'ha perdut principalment per sas corrompudas costums y sa falta de respecte á la moral católica? Donchs foch nou, vida nova, literatura nova, y á desinfectar la premsa. Que no s'publiqui una idea, una línea, una lletra que las nostras fillas no puguin llegirlas. ¿S'ha averiguat que 'n Dumas es heterodoxo? ¡Vade retro! No pot figurar en las columnas del *Noticiero*.

La campanya s'inaugurava bé. Y com que per anar per bon camí lo essencial es comensarlo, realisada la expulsión del heretje Dumas, pròptem poguerem observar que si 'l *Noticiero* havia donat lo primer pas, no l'havia donat perque sí, sino ab verdadera convicció y fervorós entusiasme.

Los escrits ortodoxos hi aparegueren sovint.

«Felices—ens deya un vespre 'l periódich del senyor Mencheta—felices los que temen al Señor y comen del trabajo de sus manos á la sombra de las palmeras, rodeados de su esposa y de los hijos de sus hijos, todos complacidos y en paz.»

¡Hermosas y tendres paraulas!... ¡Encantador quadro, modelo de senzillés, de modestia y de sobrietat pastoril!...

Palmeras que 'ns donan sombra, una esposa y uns fillas que 'ns rodejan, tots menjant y tots en pau y contents.... Una Arcadia sense llops ni malas cullitas.... ¿Volen benestar més dols ni pintura més edificant y honesta?

Després ens parlava del *hogar restaurado* y 'ns deya que en aquesta classe de *hogars* «los ángeles velan el sueño de los niños, mientras los miembros principales, de hinojos ante el altar doméstico, adoran al Dios de Abraham y de Isaac.»

Mes avall aludia finament á las personas una mica taradas, y 'ls recordava que la ditxa no estriba precisament en el negoci ó en la bolsa, sino en «el amor íntimo, la conversación piadosa, la oración y la lectura cristiana.»

—¡Aixó dona gust!—exclamava jo llegint y rellegint aquells hermosos párrafos:—d' aquesta feta al *Noticiero* se 'l declara periódich de text en las escuelas católicas, y ¡quí sab si fins el papa s' determinarà á concedir cent días d' indulgencia á tots los que se serveixin d' aquest diari encare que sigui per fer paperinas ó cartutxos!....

¡Ay de mí!.... com canta la tiple del *Rey que rabió*: ¡qué poch duran en aquest mon las ilusions que s' fundan sobre 'ls papers!

Dilluns passat agafo 'l *Noticiero*, y lo primer que 'm salta á la vista son unas letras grossas que diuen: ¡A LAS SEÑORAS!

¿Senyoras? ¿Si s' tractará d' un altre tema moral com aquell del «Dios de Abraham y de Isaac?»

Comenso á llegir y ¡horror! ¿qué veig?... «Pomada estimulante para el desarrollo y enardecimiento de los pechos.»

Pero ¿qu' es aixó? ¿Somío ó qué?

Me frego cuydadosament els ulls, segueixo més avall y 'm trobo ab aquesta altre *ortodoxia*:

«Hay preparados... (tinguin la bondat de taparse las orellas) para uso en órganos *reservadísimos* de imposible detalle, por pertenecer á la higiene secreta que tanto interesa á las señoras, si desean... (tápinselas más) si desean conservar su imperio constante sobre el hombre, cadena de flores cimentada no solo en sus cualidades morales, sino en el encanto de sus gracias naturales y esculturales formas.»

¡Jesús, María Joseph!

¡Adios propaganda de las sanas costums! ¡Abur lecturas cristianas y conversacions piadosas! ¡Al diable *hogares restaurados*!... Los pits desarrollats y endurits, los órganos reservats y las esculturales formas us han romput las oraciones.

Quan llegixin aixó en el *Noticiero* ¿quina cara hi posarán aquells puritans lectors que van ferli retirar la *Fernanda* baix pretext de qu' en Dumas es un autor heterodoxo?

Quan las sevas fillas, las que s' han emocionat y hasta potser derramat llágrimas de ternura al pensar en aquells ángels que «velan el sueño de los niños», els preguntin en qué consisteix aquesta cadena de flors cimentada en las gracias naturales, las higienes secretas y las esculturales formas ¿qué 'ls respondrán?

¡Vaya una manera més original de moralisar la societat espanyola y encaminar á la familia!

Aixó, que 'm dispensi 'l *Noticiero*, no es *restaurar hogares*: es restaurar... un' altra cosa de *imposible detalle*.

Y, la veritat, venirnos un día parlant de la sombra de las palmeras y las costums bíblicas, y xiularnos un altre las orellas ab ingredients destinats á órganos reservadíssims y pomada per endurir los pits, á més de no ser massa ortodoxo, origina una confusió tal, que 'l lector acaba per no sapiguer si

es que se 'l rifan ó que li volen dar gat mercantil per llebra regeneradora.

A. MARCH.

TABERNARIAS

I

Si las llágrimas que ploras
fossin ayguardent ó canya,
ab mos llabis, pots ben creure
que correria á aixugarlas.
Mes, ¡ay! Las llágrimas tevas
no son res més que aygua clara,
y ja sabs que fa molt temps
que jo estich renyit ab la aygua.

II

Creyent que soch com molts que s' entusiasman
quan veuben unas mitjas,
al passar aprop méu, molts cops observo
que t' alsas las faldillas.
Estás en un error, noya, si pensas
que fent aixó m' excitas.
Las mitjas que tú portas no m' engrescan;
lo que á mi m' electrisa,
son las mitjas de vi que á la taberna
á emborratxarse invitan.
¡Aquestas son las mitjas que m' agradan!
No las mitjas surgidas,
que ab intencions que res tenen de santas
m' ensenyas cada día.

III

Quan borratxo com un cep
me vejis á la taberna,
t' suplico de tot cor
que no 'm miris, prenda meva.
Tos ulls despedeixen foch,
y fácilmente pots compendre
que si estant plé d' esperit
la mirada 'm dirigeixes
un incendi causarás
que 't pot cremá á tu mateixa.

AVANTS DEL ÁPAT

—¿Qué devía inventarla la quaresma?
—¿Aixó preguntas? Una bacallanera, home.

IV

Després de passá 'l temps á la taberna
buydant varias ampollas,

CARITAT MUNICIPAL

Amigos míos, lo sentimos molt, pero no 'ns queda ni un clau: todo el dinero de los pobres se lo han emportat estas señoras.

AMERICANOS QUE TORNAN

—Creume, Finita, per mal que nos vaya, siempre estarém millor en la manigua d' aquí, qu' en la de allá.

vaig veni á casa teva fent tantinas
y vaig trobarte sola.
Ara dius que jo vareig enganyarte
ab parauletas dolsas;
ab promesas qu' encar han de cumplirse
y ab frasses seductoras.
Que aquella nit estava jo borratxo,
ho sabs ben be de sobras;
mes tú que sens di un mot á mos capritxos
vas accedir gustosa,
¡com devias estar! Podrias dirme ho,
¡si encare te 'n recordas?

J. Usón.

¡MOLT BÉ!

¿Veuen? Gobernadors com el de Bilbao son els que m' agradan. Rumiant l' home un cop de ressonancia que deixés en bon lloch la seva autoritat y servis d' exemple á las generacions futuras, un dematí s' aixeca y ¿quina te me 'n fá?

Agafa la ploma y ¡fist!, declara prohibits els balls durant tota la temporada de quaresma.

Lo qu' ell devia pensar:

—En aquestas set senmanas l' abstinencia de carn ha de ser complerta: ni menjarne, ni tocarne.—

Y l' que vulgui ballar, que balli ab un bacallá sech.

En va las mares de familia han anat á trobarlo demanantli la revocació de l' ordre.

—Miri, senyor governador—li ha dit una—que la meua filla te relacions mitj comensadas ab un jove que no més viu per las americanas y las massurcas, y si 'ns priva 'ls balls es fácil que se 'ns esgarrihi.

—Consideri—li ha dit un' altra—que 'l sarau es

l' única diversió que tenim d' arrós, y sense aquesta expansió dominical ens morirém de fástich.—

El *Sancho* de Bilbao ni se las ha escoltadas. ¡Estaría bonich que un gobernador se deixés convence per argumentacions tan poch sólidas!

Es clar que la ley no l' autorisa pera posar impediments al noble exercici de las cabriolas, pero á falta de textos legals, citas místicas hi ha de sobra qu' enrobusteixen la seva acertada disposició.

Sense necessitat d' amohinarnos gayre ¿qué deya 'l pare Claret?

«Oh joven que vas bailando,
al infierno vas saltando.»

Text casi sagrat, y en vers, per anyadidura.

Si 'l gobernador es el pare de la provincia ¿qué té d' extrany que posi tots los obstacles possibles á l' entrada de las sevas fillas al infern?

¡Que ara no sabrán en qué divertirse!... Es fals.

¿No hi ha las iglesias, per ventura? ¿Qué més bonich y entretingut que 'ls sermons ab que alguns pares predicadors amenisan las funciones de quaresma?

Si una noya té relacions y per estar tancada la sala de ball no pot véures'hi ab el séu promés, ¿quí li impedeix enviarli un avis comunicantli que 'l diumenje anirá á Santa Filomena y 's posará en el según rengle de banchs á l' esquerra de la trona?

Los bilbaíns, indignats sense motfu, protestan contra lo qu' ells califican de tiranía del seu gobernador, y com una rahó de molt pes diuen que mentres á Bilbao 's prohibeix ballar, en las demás provincias se balla sense limitació gubernativa.

¿Y qué? ¿De quin nfu han caygut aquests senyors que protestan? ¿No hem quedat en que es qüestió d' establir lo regionalisme?

Ja 'l tenen establert. ¿A las demás regions deixan ballar? Donchs á Bilbao no. En cambi en otras provincias tenen la verola, y á Bilbao potser no n' hi ha cap cas.

El ball no es una necessitat, ni encare que ho fos, es el diumenje el día més indicat pera consagrar's'hi.

Hi ha un manament—no sé si 'l quint ó 'l sisé, perque ab las patacadas de la guerra un hom s' ha olvidat de tot—que ordena categóricament santificar las festas.

¿Y aquesta es la manera de santificarlas? ¿Agafantse un home y una dona per la cintura, y volta que voltarás, confonentse 'ls dos alés y entregantse á un *flirt* de conseqüencias no sempre agradables, sobre tot si la dona rellisca y l' home no li dona la má?

L' ordre del Ponci bilbaí está ben donada, y bon tros de pa será si la retira.

Penétrinse d' aixó 'ls vehíns de la heroyca vila y pensin que si tantas ganas tenen de ballar, res tan senzill com agafar los trastets... y la balladora, y emigrar á un' altra terra més coreográfica.

Jo, de tots modos, els aconsellaria que no 's moguessin del país y prenguessin la cosa ab calma.

Perque 'm sembla que, en quant á ballar, massa que aviat ballarém tots, per la gracia de Déu.

Potser aquest gobernador que ara 'ls ho priva será 'l primer.

MATIAS BONAFÉ.

DESPEDIDA

Adeu florista—rumbosa y guapa,
que á la solapa—me posas flors;
adeu, raspeta,—que per mi robas
tot lo que trobas—als teus senyors.

Adeu beata—que ab traydoria
vas dirme un dia—¡Si ningú ho sab!
y si 'm descuydo—mossen Maypara
d' un cop de vara—me 'n obra el cap.

Adeu avaros,—gent de cor noble
que sou del poble—l' únich sostén,
ja que á tot home—trayeu d' apuros....
deixant els duros—al cent per cent.

Adeu, arcaldes,—jutjes y actuaris,
adeu notaris,—adeu lletrats;
un plet vaig tindre—y ab rahó de sobras....
¡Si 'ls planyo als pobres—empaperats!

Adeu siau tota—ma parantela
que tan anhela—mon benestar;
jo vos detesto—jo us abandono
y.... á dida us dono—¡que ja es donar!

Adeu tresillo,—burro y ruleta,
daus y carteta,—canet adeu;
si 'l cel procura—que no rellisqui
per mentres visqui—vos faig la creu.

Adeu coristas—y baylarinas,
adeu vehinas—del tercer pis,
que nits enteras—passeu fent broma
ab aquell home—de tant panis.

De tots vosaltres—jo 'm despedixo:
y á tots vos deixo—sens remissió....
Perque 'm faig frare—dels de la Trapa....
quan sigui Papa—el Y-era-bó.

L. TORNER (a) TIMBALER.

LICEO

Lo primer concert de la serie donat diumenje al vespre 's ressentí en primer lloch de fredó per paridel públich. Se diria que 'ls parroquians de la casa no están per música si aquesta no 'ls la donan per boca de cantants més ó menos disfressats y ab decoracions més ó menos anacrónicas. Ja que 'ns trobém en plena Quaresma bé podrian avenirse á dejunar de totas las requincallas, tant més quan els talls que 'ls hi ofereixen son filet del fi, procedent de la carniceria Haydn, Mozart y Beethoven. ¡Ditxosos liceistas! Sempre serán menestrals.

Ara respecte á la execució, crech que l' efecte de las tres sinfonias executadas hauria sigut més extraordinari, de haver tingut alguns ensaigs més, y de haver estat l' orquesta una mica més nutrida, sobretot en la secció de corda.

Procuri l' empresa en los concerts successius salvar aquestas deficiencias, y 'ls liceistas que 's retreuen, no tindrán á lo menos un pretext per excusar lo seu apartament.

ROMEA

FOCH-FOLLET, drama en quatre actes de Ignasi Iglesias.

Comensa l' obra de una manera admirable. Tot l' acte primer es una troballa. ¡Quin quadro més just y ben compost! Es un trasumpto viu de la realitat. Las escenas se succeheixen en *crescendo* sense esforços visible que las impeleixi, per la propia forsa que anima á la concepció del autor. Aquellas discordias de familia, aquell dol de una mare que plora al seu fill mort y odia á la seva nora; aquell amor que insinúa 'l germá del difunt á la viuda de aquest, rebrot del que li professá un dia; l' intervenció tendre del pobre nen, que interromp un sopar de tristezas y rancúnias, ab la presentació de una corona fúnebre constitueixen un dels actes millors y més plens d' emoció sincera qu' hem vist sobre l' escena catalana.

L' acte según no fa més que sostenirse: té un desarrollo limitat y la situació dels personatjes varia poch. Cert que

vá clarejantse lo que sembla ser el pensament originari de la obra, ó siga la exhalació, 'l foch follet que 's desprén del recort de un difunt turbant la pau y la tranquilidat de una familia, pero aixó sols no basta per omplir un acte. Com tampoch, en lo nostre humil concepte té aquell pensament fonamental prou sustancia dramatisable pera omplir una obra.

La proba está en que l' autor ha de acudir al recurs dels epissodis. Un mer epissodi es tot l' acte ters; quadro per altra part ben dibuixat y plé de relleu, que atrau ab justicia l' atenció del espectador. No pot, en vritat, pintarse ab més acert en los tochs l' ignoble artimanya de una tiradora de cartas, envenenant las caborias de una pobra viuda adolorida. Pero aquest epissodi, vé á ser com un paréntesis que interromp l' acció principal de l' obra.

Aquesta torna á nuarse en l' acte quart, després de un altre epissodi, 'l de la mare avants de portar al seu fill á la nona, que per la veritat que respira comou fundament al públich. No temém afirmar que la emoció que li produheix aquesta escena secundaria es molt superior á la que experimenta després en las escenas successivas, las quals pecan de violents y dislocadas, presentant una tensió extraordinaria que no encaixa prou bé ab la condició dels personatjes, massa humils, perque pugan expressarse com s' expressan y sentir com senten. En aquest punt el poeta fa traició al autor que tan admirablement sab observar quan s' ho proposa. El foch qu' encén es massa fort y la olla li vessa.

L' Iglesias, en aquestas situacions que 'n diriam espeternegants, se recordá potser una mica massa de que hi ha un Ibsen y un Maeterlink explotadors de temas malaltissos, sent aixis que cap necessitat ne tindria qui com ell sab trassar y escriure un acte tan personal y tan hermós com el primer del drama. Possehint com posseheix condicions propias á que 'n treu de recordarse de las pautas ajenas?

L' obra va ser molt ben rebuda. Algúns de sos passatjes van ferir fundament al públich, qu' esclatá sovint en generals aplausos. Apesar dels inconvenients qu' hem senyalat es *Foch follet* una producció que revela verdadera potencia dramática, significa un gran progrés per part de son autor y reporta un benefici positiu á l' escena catalana, cada dia mes necessitada de renovació.

Molt contribuí al éxit lo esmerat desempenyo per part dels actors. Pocas vegadas s' han imposat tan bé de las verdaderas exigencias de un treball escénich depurat y concient. En lloch de declamar, van dir l' obra ab fonda intensitat, vivintla. Qui se 'n emportá la palma en aquest punt es la Sra. Mena qu' estigué admirable. Molt bé la senyora Clemente, encare que crech que guanyaria molt atenuant l' esclat de la veu en algúns passatjes de sentiment. Las Sras. Morera y Palá molt ajustadas. El Sr. Borrás fet un gran actor, y 'l nen Guillemany, un portentoso precoç, que va interessar al públich extraordinariament.

NOVEDATS

La Mariani

¡Quántas y quántas delicias no 'ns está proporcionant cada nit la ja famosa actriu, quat recort no olvidará may més el públich barceloni!

Hi ha que véurela en totas las obras que successivament executa. Per cada una troba un tipo ben diferenciat y tan ajustat al personatge y á la producció, que assombra tant per la ductilitat extraordinaria del seu talent, com per la difícil facilitat de medis que emplea en lo seu exquisit treball.

De *Lili*, que per cert trasladada al italiá, pert tota la graciosa malicia que te l' original francès, ne fá un tipo de comedieta verdaderament deliciós, traduhint al natural, aquella fantasia á lo *Grevin*, ab que 'ns encantava la famosa Judic. La Mariani es una *Lili* molt distint, pero no menos atractiva. No obstant, no serém nosaltres qui li aconsellém qu' emplehi 'l seu talent en unas obras tan insustanciales é inferiors á las sévas facultats, á no ser que las representi sols pera donarse un petit descans, que bé podria ser.

Spiritismo es un capritxo de 'n Sardou, tal volta 'l menos sincer de tots quants porta donats á la escena. Ni l' ambient de l' obra es propi per interessar á ningú, ni 'l convencionalisme sobre que descansa pot amagarlo del tot l' habilitat superior del famós dramaturg. Del últim acte, especialment, se 'n podria fer un bon sainete. Aquella aparició de una dona culpable, que logra 'l perdó del seu marit á qui ha faltat, explotant la seva credulidat esperitista,

LA NOSTRA GENT (Dibuix de MARIANO FOIX.)

—¡L' àvia, l' àvia, ha arribat l' àvia!

's presta més a la broma de una farsa, que a la serietat de un drama.

Donchs bé: aquesta moneda falsa, gràcies al art meravellós de la Mariani, passa per bona. Jo no'n pendria d'altras. ¡Quin acte segon! Alló es sentir tot l'horror de una situació compromesa: alló es demanar l'amor de un home, oferintli en cambi el major sacrifici que pot fer una enamorada. Y quan se convens de que 'l galan lo que buscava no era 'l seu amor sino 'ls seus diners, ¡oh! llavors quin esclat de ira y despreci!... Y després del esclat, quina depressió nerviosa, y quins plors mes propis de la dona que acaba de fer un esforç superior a las sevas forsas.

La Mariani va tenir en aquesta obra tan discutible un de sos triunts mes franchs.

Y 'ns presentá a continuació un drama de 'n Pau Ferrari, *Cause ed effetti*, molt deslligat per cert en lo seu desenvolupament, y molt fora de las corrents avuy predominants en lo teatro. Pero hi ha en ell el tipo de una dona que evoluciona a través dels cinch actes, y la Mariani hi troba tot lo que necessita pera lluhirse. Timida y pudorosa nuvia, acabada de sortir del colégi; enamorada ingénuament de un cosinet molt guapo; fastidiada de un marit de mes edat qu'ella, que no sab entretenir sas ilusions de noya mimada; després dona gelosa al descobrir que 'l seu marit l'enganya; a continuació reprimint la indignació que d'ella s'apodera davant de tanta perfidia, al sentir que va a ser mare; mare al fi, y mare adolorida, que presencia la mort de la seva filla, y per últim cor noble que acaba per adoptar a la criatura que 'l seu marit ha tingut ab la seva rival, en aquesta llarga evolució sab oferir una tal riquesa de matisos y una exhuberancia de verisme tan penetrant, que a cada escena, ó millor a cada moment se fica al públich dintre del puny y 'n fa sempre lo que 'n vol.

Vels'hi aquí un nou exemple, de que per una artista tan extraordinaria com ella, no hi ha obra dolenta, ni passada de moda.

Confirmém plenament lo bon concepte que 'ns mereix la companyia en general y alguns dels seus individus en particular. En Paladini, en Zampieri, en Ferrero (quins actors mes dignes de alternar ab la celebritat que avuy admira nostre públich!

Vaja, las funcions de Novedats son actualment el mes gran atractiu teatral de Barcelona. Si aixó es Quaresma, ni may que vingui Pasqua.

PREPARATIUS

Al *Granvia* continuan els ensaigs de la nova sarsueleta: *El querer de la Pepa*.

Y al *Eldorado* demá posan una obra nova titulada *Los mineros*. Sos autors Sinessi Delgado y 'l mestre Torregrossa han tingut la deferencia de venirla a estrenar a Barcelona.

Que 'l públich els ho pagui.

N. N. N.

LA CONFESSIÓ

Al peu del confessionari s'acosta una noya hermosa per explicar vergonyosa els seus pecats al vicari. Se agenolla ab devoció disposada a parlar clá,

LAS SABATAS DE GOMA

¡Quín modo de mullársem!
En fi, no hi ha remey;

tinguémlas una estona
a sobre del braser,

¡Ay, ay! ¿Qué significa
aquest enganxament?

¡Redéu! ¡Si están mitj fosas!
¡Vaya un bunyol hi fet!

y entre ella y 'l capellá comensa la confessió.

—¿Qu' es lo que la porta aquí?

—L' ánima que tinch malalta.

—Comensi donchs.

—Es que 'm falta valor per poderho dí.

—¿Tant es el delicte seu?

—Tant que pensarho me afrenta.

—Recordís qu' es penitenta

y jo ministre de Deu.

Parli donchs sense rezel

que la escolto.

—Jo vivia en santa pau y alegría com si 'm trobés a n' el cel, fins que va arribá 'l moment que un home a mí se acostava per dirme que m' estimava y 'm voldria eternament; y al dir que seria seva porque 's casaria ab mí, jo ¡tonta! li vaig obrí las portas de casa meva.

Una tarde... jo no sé de quina manera dirho, encare 'm sembla que 'l miro com aquí miro a vosté. Estavam sols; dels seus llabris paraulas de amor sortian que al sentirlas me ferian porque 'm semblavan agravis, y per més que no estés bé que jo escoltés tanta ofensa, en lloch de buscar defensa gosava no sé per qué.

Els seus ulls com raigs de foch al mirarme 'm fascinavan de tal modo, que 'm deixavan com lligada en aquell lloch y després pare, després... ja li he dit tot quan sabia; d'aquell per mí fatal dia no 'm recordo de res més.

Al peu del confessionari la pobreta está resant arrepentida esperant l'absolució del vicari, y 'l vicari, jove encare, que a pesar de la foscó no li ha faltat ocasió per veure a n' ella la cara murmura baix, molt baixet: —Deu meu, en l' instant aquell a trobarme al puesto d' ell jo no sé que hauria fet.

LLUIS C. CALLICÓ.

—o:—

ESQUELLOTS

La crisi per lo que toca a Barcelona ha produhit no pocas angunias, entre la gent dels cassinos polítics que munyeixen la vaca municipal.

Perque es lo qu' ells se preguntan: —¿Qui remenarà las cireras en lo successiu? ¿Descansarà 'l poder del caciquisme sobre las mateixas *pan-torrillas* que fins ara?

Y ab l' ánima a las dents, han anat enterantse dels telegramas sobre 'l negoci que portan entre mans els Manels que voldrian conservar lo

que tenen y 'ls Josephs y 'ls Ernestos que aspiran á desbancarlos.

La cosa deu ser molt peliaguda, si considerém que van passant días y no s' acaba de resoldre.

Pero tinguém calma, molta calma, no perdent de vista que del cacicat barceloní depén avuy la salvació d' Espanya.

Lo Sr. Durán y Bas, al marxar á Madrid, va dir, entre altrás cosas:

—Respecte al personal de la Magistratura 'm proposo ser recte.

Un dels que l' escoltava, al veure'l tan encorvat, va dir entre dents:

—Recte tú? Si no 't treus els '76 anys de sobre, 'm sembla á mí que serà bastant difícil.

Una caricatura sense dibuix:

Lloch de l' escena, el balcó principal de la Casa gran. Al peu lo tinent d' arcalde Sr. Rubio. A dalt una dama, que porta per única joia una rata-pinyada sobre 'l monyo.

La dama diu ab veu insinuant:

—Rubio, puja, que 'l Pajés ja es fora.

A LA CASA GRAN

El nou cambrero del Ajuntament.

Ara veurém si 'l nou govern dona la llibertat á las patatas de bolado.

Cóm? ¿No están enterats de aquesta qüestió? Donchs vagin llegint.

Es el cas que un gran número de pagesos de la Costa catalana fan grans plantacions de aquesta mena de patatas, que s' cullen per la primavera y s' exportan á Fransa, ahont son molt estimadas.

L' any passat, en rahó de la carestia de las subsistencias, va prohibirse l' exportació de aquest tubércul primarech, causant la ruina de no pochs agricultors. Y com l' ordre aquella no ha sigut encare revocada, l' Institut agrícola va acudir al anterior govern en reclamació de que 's restablís lo lliure comerç de la patata de bolado.

En Sagasta va arrufá 'l nas, els séus companys de ministeri varen fer lo mateix... y al Institut y als agricultors, pel contrari, 'l nas se 'ls va allargar un pam al menos.

Las patateras, entre tant, van creixent, las patatas van formantse, y aquesta es l' hora que ningú sab encare quin destí tindrán quan vinga la cullita: si se las menjarán els francesos ó si anirán á parar entre cap y coll de algú que no s' ho pensa.

Un altre redoble de timbal de D. Manuel Girona: «Ministro de Fomento.—Madrid.—Cámara de Comercio llama atención V. E. expediente concurso 500,000 metros piedra para obras puerto, cuya única proposición presentada, rechazó la Junta del mismo, por considerarla lesiva intereses Estado y comercio. Obras proyectadas peligrosa navegación si se realizan forma acordada y hasta ruina del Puerto como Cámara indicó oportunamente.—Mañana saldrá delegado esta Cámara, quien informará V. E. Ruego suspenda resolución.—Presidente: *Manuel Girona*.

Si aquest redoble, ara que governan els seus, tampoch fa efecte, creguim D. Manuel, deixi 'l timbal y torni al violí.

Llegeixo en un periódich italiá qu' en lo moment en que 'l Doctor Mazzoni 's disposava á practicar á Lleó XIII l' extirpació del quiste, 'l Papa li va dir: —Vull que 'm curéu sense dolor y á lo més en un parell de días.

A lo qual va respondre 'l metje:

—Santedat: aixó fora un miracle, y 'ls metjes de miracles no sabém ferne.

L' anécdota quedaria arrodonida, si 'l pacient hagués contestat:

—Ni 'ls Papas tampoch.

Fins ara *La Veu de Catalunya*, que ab la pujada de 'n Polavieja, sembla que hauria de reventar de satisfacció, s' está aguantant el riure, y va sortint á la llum tan mansa com sempre y com si res hagués succehit.

Sens dupte no vol que se li conegui la seva afecció pel general cristiá.

Figúrinse si estaré escamada *La Veu de Catalunya*, que á pesar de haver triufat Constantí, s' obstina á permaneixer ficada á las catacumbas.

Diu un periódich:

«Circulan monedas falsas de cinch pasetas ab la fetxa de 1896 que imitan bastant bé á las llegítimas del mateix any.»

A lo que deya 'l comerciant Pau Calsas:

—Sent del '96 aquests duros falsos, sembla mentida que no se 'n hajan adonat fins ara!

Ha mort á Madrid, en una casa de curació, l' ar-

PREGUNTA

No té fama de devota
y no obstant sol vení aquí
cada dia, plogui ó nevi...
¿Per qué hi deurá vení?

tista dramática *Pepita Hijosa*, que un temps havia tingut merescuda celebritat.
Pobra, trista, y ab la rahó perduda, ha fet la fi

de tants y tants artistes, qu' en lo nostre país devora aqueixa vida de teatro, tan plena d' esplendor y de fanfarría quan hi ha salut y juvenesa, y tan horrible quan després de una decadencia mes ó menos llarga, arriba l' hora funesta de la invalidés.

L' últim paper que la Hijosa creá en lo teatro siguié una vella andalusa del drama *La real moza* de n Feliu y Codina, rebut ab gran fredor y representat tan sols una vegada.

De manera qu' en una mateixa nit varen morir una obra dramática y una actriu: se va desvaneixer una ilusió y va tenir fi un realitat.

Ja ho deyan els antichs: «Per saber á Salamanca.» Avuy, precisament, ens arriba de Salamanca un raig de llum, emanat del palau episcopal.

Aquell venerable prelat acaba de donar lo crit de «¡Guerra á mort als barrets de las senyoras! ¡Viscan las mantellinas!»

El sombrero, segons el bisbe de Salamanca, es «poch castís y no massa cristiá.» Es necessari proscriure'l de la Iglesia, de tal manera que recomana als Párrocos y sacerdots de la seva diócesis fassan entendre á las senyoras que no se 'ls donará 'l pa eucarístich, sempre que no 's presentin á rebre'l ab mantellina.

Vegin de quina manera la religiositat de las senyoras se fa dependir no dels sentiments del cor, sino de la prenda que 's posin al cap per adornarse.

Y no 's creguin: fins á cert punt abundo en las ideas del bisbe de Salamanca, si no per lo que respecta á la Iglesia, qu' en aquesta no m' hi fico, per lo que toca al teatro, ahont acostumo á anarhi cada nit.

Si 'l Sr. bisbe 's trobés com molts espectadors que no podent veure la funció, s' enfadan y alguns renegan com uns condemnats, estich segur que diria:

¿Veuhén si tinch rahó al declarar la guerra á n' els sombreros?

L'única marina que 'ns queda.

Una anécdota curiosa.

L'actual rey de Suecia Oscar II, com amich qu' es de l'educació de la infància, no 's desdenya de visitar tot sovint las escolas públicas.

A una de noyas va anar días enrera, demanant á la professora que li permetés dirigir á las alumnas algunas preguntas de historia.

—Vamos á veure—preguntá:—¿podrían citarme 'ls noms dels grans reys de Suecia?

—Gustavo Adolfo—respongué una de las nenas.

—Carlos XII—afegí una segona.

—Oscar II—afegí una petita.

Sorprés tant com divertit el rey, per aquest rasgo de cortesia vingut de una criatura tan menuda, demaná que cités un gran fet del seu reynat.

L'alumna 's quedá un moment sense paraula, comensá á tornarse roja, y perlejantli las llágrimas á las pestanyas, arrencá en un gran plor, exclamant:

—No...o.... 'n se....e... ca...apl

El monarca, paternalment, acariciantli 'ls cabells, procurá consolárla, dibent:

—No ploris, filla meva, que tampoch ne sé cap jo.

Una anécdota del Bisbe Catalá. La sé per un íntim amich que intervenia anys enrera en la Casa de Caritat.

D. Jaume aná un día á visitar aquell establiment benéfich. Tothom sab qu' en lo parlar era franch y expedit. Quan se li acudia una idea ó una frase la deixava anar desde l'altura del cárrech qu' exercia.

Veyent á las monjas Paulas, conegudas vulgarment per las Papallonas, manifestá que no li agradavan per ser francesas.

—Dispensi sa ilustríssima—li objectá una de las aludidas—en l'ordre y aquí mateix, á n' aquesta casa, n' hi ha molts d' espanyolas.

—Pero 'ls hàbits que vesteixen—digué D. Jaume—son extrangers: son francesos y aixó es lo que no m'agrada.

Réplica de la monja:

—També son extrangers, son románs, els hàbits que vesteixen els bisbes espanyols.

POLÍTICA MENUDA

—¿Qué'te n sembla d' aixó d' Espanya?

—Jo ho veig molt negre....

—Jo ho veig molt brut,

TRANSFORMACIÓ

Agafas un' olla nova,—li donas una girada—y te 'n surt una senyora—jova, guapa y reforsada.

D. Jaume 's mossegá 'ls llabis. Y al cap de una estoneta deya:—Es aixerida aquesta *hermana!*

Segóns un periódich de Mahó, días enrera va pescarse en ayguas de aquella isla un *rap* que pesava prop de 13 kilos.

Vels'hi aquí un peix simbólich. Aquí á Espanya no hi ha com el *rap* per adquirir corpulencia y posar greix.

Tres senmanas hem estat esperant á que *La Renaixensa* y *La Veu de Catalunya*, rivals en catalanisme y en afanys regeneradors donguessen lo séu parer respecte al negoci en escabeig de adquirir l' Ajuntament las ayguas de Garraf, propietat de don Eussebi Güell.

¿Qué significa que 'ls dos periódichs, rivals en catalanisme y en afanys regeneradors, estigan de acort en aquesta qüestió, adoptant un y altre la táctica del silenci?

¿Per ventura 'ls es indiferent que Barcelona comprometí en un projecte sense cap ni peus una suma que algúns evalúan que no baixará de 40 milions de pessetas? ¿Pot més en los seus movils l' interés particular del Sr. Güell que 'ls interessos generals de la ciutat?

Caldrá, donchs, que s' expliquin, si no volen que 's diga que la locució de la terra *Clar y catalá* no resa poch ni molt ab los dos periódichs catalanistas.

Com tothom sab l' autor de *Los tres Mosqueteros* era mulato.

Un día un tonto, ab l' idea de molestarlo, li preguntá si 'l seu pare era negre.

—Si senyor—respongué 'n Dumas.—El meu pare era negre, y 'l meu aví, mico.

A LO INSERTAT EN L PENULTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA.—*Cla-tell.*
- 2.ª AGENTÍGRAFO.—*Pintó—Pintá.*
- 3.ª TRENCA-CLOSCAS.—*Als peus de vosté.*
- 4.ª GEROGLÍFICH.—*A gran pany, gran clau.*

TRENCA-CAPS

XARADA

Es primera una vocal,
nota musical *segona*,
part del cap *tercera* dona
y trobarás que 'l *Total*
es carrer de Barcelona.

PEPET PANXETA.

ANAGRAMA

En una *tot* vaig trobar
dugas *tot*, pero molt bonas
y las vaig portá á empenyar.

PERINYO GTRAC.

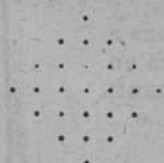
TRENCA-CLOSCAS

ADELA CIPOS ROS

Formar ab aquestas lletras degudament combinadas lo títol de una sarsueleta castellana.

J. TORRENT Y M.

ROMBO

Primera ratlla vertical y horisontal; consonant.—Segona: part d' animal.—Tercera: en el mar.—Quarta: nom d' home.—Quinta: mineral.—Sexta: nom de dona.—Séptima: vocal.

DOS FORNERS.

CONVERSA

- May dirías quina ópera fan avuy?
- Potser fan *Hernani*?
- Cá, no: rumia bé.
- Donchs *La Walkyria*.
- Endavinat. ¿Y qui t' ho ha dit?
- Mitj tú, mitj jo.

LLOPIS.

GEROGLÍFICH

LO LO LO

F A N

EE AA

SISKET FARRÉ.

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor, Asalto, 63.—Barcelona.

ANTONI LOPEZ, Editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

NOVEDAD

COLECCION DIAMANTE

Obras de los primeros escritores Nacionales y Extranjeros, publicadas en tomos de unas 200 páginas con elegantes y variadas cubiertas al cromo.

Acaba de ponerse á la venta el
TOMO 64

TITULADO

BUSCAR TRES PIÉS AL GATO

NOVELA DE **ALFONSO KARR**

Un tomo en 16.º de unas 200 páginas **2 reales.**

Obra nueva

**CUENTOS
SACRO - PROFANOS**

POR Emilia Pardo Bazán
Un tomo 8.º Ptas. 4'50.

NUEVA

**BOSQUEJOS
SOCIOLOGICOS**

POR Santiago Valenti Camps
Un tomo 8.º Ptas. 2.

Acaba de salir

LAS MÁQUINAS AGRÍCOLAS

CULTIVO—SIEMBRA—RECOLECCIÓN

POR M. Ringelmann
Dos tomos en 8.º Ptas. 3.

CAMPOAMOR

OBRAS COMPLETAS

Tres tomos elegantemente encuadernados en tela **Ptas. 10.**

ANUARIO-RIERA

GUIA DE INDUSTRIA Y COMERCIO

Libro indispensable á toda oficina de comercio ó industria.

Siendo el más completo de cuantos se publican en esta capital, pues las rectificaciones se hacen con toda escrupulosidad cada año, el Anuario-Riera para 1899 debe figurar en todos los despachos.

Un abultado tomo **Ptas. 10.**

¡¡ATENCIÓ!!
La próxima senmana
SORTIRÁ

LO LLIBRE
DE LAS
CENT VERITATS
per **C. GUMÁ**
Preu 2 rals.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l'import en libransas del Giro Mútuu, ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravíos, no remetent además 1 ral pel certificat. Als corresponsals de la casa, se 'ls otorgan rebaixas.

SORTINT DE LA FUNCIO

Lo pastor y 'l seu remat.